

ju.remissvar@regeringskansliet.se; ju.L4@regeringskansliet.se

Remissvar över Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier (SOU 2024:1)

Sammanfattning

Skellefteå kommun har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på utredningen ”Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier” (SOU 2024:1).

Skellefteå kommun delar bilden om att det finns en utsatthet för hot, våld och trakasserier bland offentliganställda och att det finns behov av åtgärder inom området. Skellefteå kommun anser att förslagen som presenteras i utredningen är befogade och kan bidra till ökad trygghet för berörda yrkesgrupper och verksamheter.

I de delar kommunen har synpunkter framgår detta nedan. I övrigt tillstyrker Skellefteå kommun utredningens förslag i de delar som rör kommunal verksamhet.

Ett förstärkt straffrättsligt skydd för tjänstemän (kapitel 6-12)

Skellefteå kommun ställer sig bakom utredningens förslag. Flertalet av de punkter som utredningen behandlar rör frågor som verksamheter i Skellefteå kommun möter och arbetar med i vardagen, såsom behovet av ett starkare skydd mot trakasserier, brottens anknytning till myndighetsutövningen, behovet av att det straffbara området för hot mot tjänsteman utvidgas, behovet av införande av brott om förolämpning mot tjänsteman samt att brott mot tjänstemän ska kunna utgöra olaga förföljelse. En skärpning av lagstiftningen inom dessa områden anses positiv och angelägen utifrån kommunens lägesbild inom området otillåten påverkan, hot och våld.

Minskad exponering av offentliganställdas namn (kapitel 13) och Skydd för uppgifter om offentliganställda (kapitel 14)

Utredningen behandlar behovet av minskad exponering av namn i handlingar och skydd för offentliganställdas uppgifter och kommer, förenklat beskrivet, fram till att befintlig lagstiftning är tillräcklig och inte bör ändras eller ändras endast i mindre omfattning. Skellefteå kommuns uppfattning är att många tjänstepersoner upplever att skyddet inom dessa områden är otillräckligt. Kommunen bedömer därför att det kommer att finnas behov av fortsatt utredning, samt mer omfattande åtgärder utöver de som föreslås i utredningen.

Skellefteå kommun vill i detta sammanhang även framföra att kommunen ser positivt på att en utredning tillsatts för att se över grundlagsskyddet för söktjänster (Ett

förstärkt skydd för personuppgifter på tryck- och yttrandefrihetsområdet, Dir. 2023:145)

Övriga synpunkter

Skellefteå kommun delar utredningens bedömning om att offentliganställda, som har arbetsuppgifter som innefattar myndighetsutövning och omfattar beslut med stor påverkan för enskilda, kan anses särskilt utsatta för hot, våld och trakasserier. Samtidigt är kommunens bedömning att det kan finnas anledning att utreda huruvida fler offentliganställda och verksamheter skulle kunna omfattas av förslagen.

Det finns ett flertal yrkesgrupper och verksamheter inom kommunorganisationen som inte har arbetsuppgifter som innefattar myndighetsutövning, men där risken för att utsättas för hot, våld och trakasserier ändå är hög. Ett sådant område är samhällsbyggnadsområdet, där medarbetare som till exempel byter vattenmätare, genomför vattenavstängningar eller liknande riskerar att mötas av hotfulla situationer. På kommunens återvinningscentraler förekommer situationer med risk för hot och våld bland annat då personal påtalar hur sortering ska ske, eller vid upptäckt av stölder. Liknande exempel finns inom flera av kommunens verksamhetsområden.

Skellefteå kommun vill med dessa exempel belysa att hot, våld och trakasserier även förekommer inom verksamheter vars uppdrag inte innefattar myndighetsutövning, och att det därför kan finnas behov av stärkt skydd för fler offentliganställda.

Skellefteå kommun vill i detta sammanhang även framföra att kommunen ställer sig bakom de förslag som Sveriges kommuner och regioner, SKR, presenterade i sin hemställan till regeringen 2022-12-22. Skellefteå kommun delar uppfattningen att det idag är ett stort problem att delar av den påverkan anställda utsätts för inte är brottsliga i lagens mening och vill därför lyfta fram förslaget om att ett nytt brott, "Otillåten påverkan", bör införas. Ett annat prioriterat förslag är att göra det möjligt för kommunen att stå som målsägande vid polisanmälningar, i stället för den enskilde medarbetaren som blivit utsatt i sin tjänsteövning.

§ 125 Dnr KS-2024-000071

029

Yttrande över Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier, SOU 2024:1

Kommunstyrelsens beslut

Kommunledningskontorets yttrande godkänns och Skellefteå kommun yttrar sig enligt kommunledningskontorets förslag.

Sammanfattning

Utredningen har haft i uppdrag att överväga olika författningsändringar i syfte att minska de offentliganställdas utsatthet för våld, hot och trakasserier. Utredningen bedömer att skyddet för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier behöver stärkas. Det innebär att det straffrättsliga skyddet för tjänstemän ses över genom en allmän översyn av straffbestämmelserna i 17 kap. brottsbalken om våld eller hot mot tjänsteman.

Utredningen har också analyserat behovet av en minskad exponering av offentliganställdas namn och att ta ställning till om behovet motiverar författningsändringar som minskar kraven på användning av namn i beslut och andra handlingar som dokumenterar åtgärder.

De verksamheter inom Skellefteå kommunkoncern som inkommit med kommentarer ser generellt positivt på utredningens förslag. Vad gäller exponering av namn och skydd av offentliganställdas uppgifter, kan det dock finnas behov av andra åtgärder än de föreslagna. Dessutom poängteras att hot, våld och trakasserier förekommer även inom kommunala verksamheter där det inte handlar om myndighetsutövning, och att det därför kan finnas behov av stärkt skydd även för dessa.

I yttrandet hänvisas även till Sveriges kommuners och regioners hemställan till regeringen från 2022, som bland annat innehåller förslag rörande införande av ett nytt brott "Otillåten påverkan", samt att kommunen ska kunna vara målsägande vid polisanmälan och inte den enskilde tjänstepersonen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2024-03-18 § 83

Tjänsteskrivelse kommunledningskontoret, 2024-02-22

Förslag till yttrande

Remiss SOU 2024:1 Betänkande av utredningen om åtgärder för att minska offentliganställdas utsatthet

Följebrev till remiss

Beslutet sänds till

Justitiedepartementet

Kommunledningskontoret